

Sok ismert kérdés érintésével felvetettem talán néhány olyan gondolatot is, amit a biztonságos és balesetmentes forgalom érdekében a közutak fásítójának meg kell oldania. Célunk az, hogy a fásítással a forgalom zavartalanságát elősegítsük és annak ne legyünk kerékkötői.

И. Орбай: О ЗАДАЧАХ ОБЛЕСЕНИЙ ВДОЛЬ ДОРОГ.

Вдоль дорог Венгрии к сожалению мало таких пейзажей, которые привлекают внимание пассажиров. Поэтому следует уделить внимание облесению дорог, особенно на равнинных местах. Эти облесения должны отвечать в первую очередь требованиям строительства дорог и техники движений, но и должны удовлетворять потребности улучшения пейзажа, а также биологические и экономические потребности. В этом проявляется значение облесения вдоль дорог.

Orbay I.: DIE BEDEUTUNG DER BAUMPFLANZUNGEN AN DEN STRASSEN.

Entlang der ungarischen Strassen sind leider nur wenige attraktive Landschaftsbilder zu sehen. Es soll daher vor allem im Tiefland für die Bepflanzung der Umgebung der Strassen gesorgt werden. Die Pflanzungen sollen die Forderungen des Strassenbaus und der Verkehrstechnik befriedigen, sie sollen aber auch den Belangen der Raumordnung, Biologie und Ökonomie gerecht werden. Auf diesen Gebieten tritt die Bedeutung der Strassenpflanzungen ebenfalls hervor.

Autóspihenők létesítése az országutak menti erdőkben

CEBE ZOLTÁN

A Közlekedés és Postaügyi Minisztérium Közúti Főigazgatósága elrendelte a forgalmasabb főközlekedési utakon a leállóhelyek és pihenőhelyek létesítését. Leirata szerint a két létesítmény meghatározása a következő:

Leállóhelyek: „A leállóhelyek a kisebb javításokhoz szükséges, vagy egyéb rövidebb időtartamú leállások céljára szolgálnak. Lehetőleg árnyas helyen kell létesíteni, de fa a szegélytől 1 méternél közelebb nem lehet.”

Pihenőhelyek: „A nagyobb távolsági és üdülő jellegű forgalmat lebonyolító utakon pihenőhelyet kell létesíteni, ahol a járművezetők és utasok pihenés, felüdülés céljából hosszabb ideig is tartózkodhatnak. Az elsőrendű főutakon 20—30 kilométerenként lehetőleg váltakozva az út két oldalán, a Balaton körüli utakon, a Dunakanyar, Mátra, Bükk nagyobb turista forgalmú útjain, mindazokon a helyeken, ahol kedvező a kilátás, víz, erdő, műemlék vagy egyéb látványosságok miatt a járművezetők meg kívánnak állni, a várható igényeknek megfelelően 5—20 gépkocsi számára elegendő pihenőhelyet kell létesíteni.

A pihenőhelyek létesítésénél, kijelölésénél figyelembe kell venni a megfelelő kilátást, árnyékot az utasok és járművek részére, lehetőleg víz közelségét, szélvédettséget, elválasztást az út porától, zajától.”

A KPM rendelete csak lassan fog érvényre jutni, mert pénzügyi és tervezési, kivitelezési okokból a végrehajtás csak lassan haladhat. Ez a munka azonban nem szenvedhet hosszabb halasztást. A közeljövőben meginduló — és részben már megindult — nagy autós roham mindenképpen érinteni fogja érdeinket, és ez könnyen azok súlyos kárára válhat. Az autót fárasztó és aki meg akar pihenni, az feltétlenül az erdők közt fog megállni — ha az út erdőterületet érint. — Ez a megállás rendszerint öletszerű, szét-szört, ellenőrizhetetlen, a károsítás kivédése így lehetetlen, de a pihenni vágyó saját pihenési igényét sem tudja maradéktalanul kielégíteni, mert az erdő a maga mivoltában rövid időre szolgáló, kulturált pihenési célokra nem alkalmas.

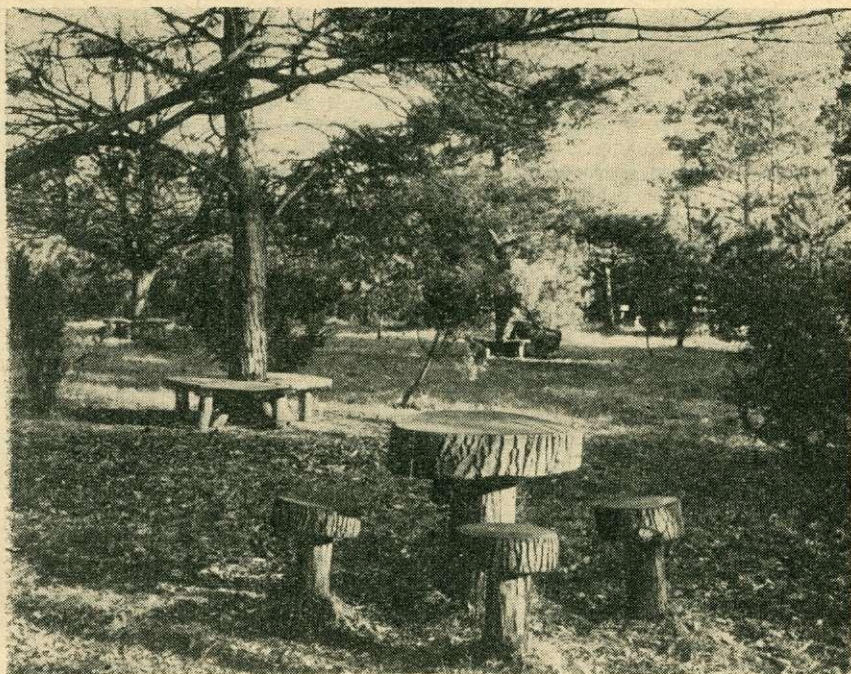
A fentiek következtében ránk vár az a feladat, hogy kulturált körülmények közt fogadjuk ezt a fokozódó, elháríthatatlan forgalmat, és ezzel irányításunk, ellenőrzésünk alá vonjuk azt.

E célok elérése érdekében az országutak mellett levő erdőterületeken a forgalomtól függő távolságokban autóspihenőket kell létesítenünk a helyi adottságok kihasználásával, hogy a lehető legkisebb költséggel a kívánt célt elérjük. Ezen helyeket védelmi célokra kívül kiválóan felhasználhatjuk erdész propaganda céljaira, hogy a nagyközönség is megismerje munkánkat, becslje az erdészek erőfeszítéseit és eredményeit.

Autóspihenők létesítése és fenntartása

a) Helyválasztás.

Az országút melletti erdőkben az erdővédelmi célokra megfelelő állományokat kell kiválasztani, melyek az esztétikai és a műszaki szempontoknak legjobban megfelelnek.

Autóspihenő Vas megyében

Kiritkult, idősebb erdőrészletek a legalkalmasabbak erre a célra, főképp, ha erdei tisztás van mellettük. Minél idősebb az állomány, annál jobb. Lomb-állományok a tűzveszély elkerülése miatt jobbak, mint a fenyőállományok. A nyugati széleken természetesen a fenyő-állományokat nem tudjuk mellőzni. Kedvező, ha nyiladék vagy erdei út fut ki mellette vagy rajta keresztül az országútra, mert akkor ez képezheti a forgalmi kialakítás gerincét. Amennyiben nincs ilyen állományunk, akkor lehetőleg olyan területet keressünk, mely a lehető legtöbb kedvező szempontnak eleget tesz. Idősebb állomány helyett a középkorú is megfelel, de akkor számolni kell azzal, hogy erősebb gyérítéssel, út és parkolóhely vágással az állományunkat fel kell lazítanunk. Kultúrerdeink nem nagyon alkalmasak pihenők létesítésére, mesterséges egyöntetűségüket nehéz esztétikailag feloldani. Ez főképp fiatal korban érvényes.

Egész fiatal erdőrészletek árnyékhiány, erdővédelmi szempontok miatt nem megfelelőek. Feltétlenül kerülni kell a fiatal erdeifenyvesek közvetlen közelségét a rendkívül nagy tűzveszély miatt.

A rontott erdők rendszerint megfelelnek a célnak, így nem vonunk ki a termelés alól értékes erdőállományt és a kiritkult, torz alakú törzsekből álló erdő esztétikai hatása sokszor nagyon jó, hézagos, ligetes jellege biztosítja az erdő feloldottságát. Természetesen száradó, korhadó egyedek nem lehetnek a területen, mert főképp erős szél esetén rendkívül balesetveszélyesek és esztétikailag sem odavalók.

b) Feltárás.

Legideálisabb akkor a helyzet, ha a forgalmat két úttal, körforgalom jelleggel tudjuk megoldani. Ilyenkor a balesetveszély a legkisebb, az autók forgolódásukkal nem zavarják egymást, és így viszonylag kis helyen sok autót lehet elhelyezni. Sajnos ez nem mindig oldható meg, mert rendszerint az autóspihenőket egy meglévő feljáróra, nyiladékra telepítjük rá, és még egy feljáró építése tetemesen emelné a költségeket. Természetesen, ahol mód van rá, nagyon helyes, még kisebb áldozatok révén is kialakítani a körforgalmat, az egyirányú közlekedést.

Ha nem tudjuk a körforgalmat biztosítani, akkor célszerű nagysugarú fordulóhelyről gondoskodni. Az utak burkolása egyszerű kavicsborítás, de profilkiképzésről és árkolásról gondoskodni kell. A pihenőkön bent 15 km az engedélyezett sebesség, így az utak nincsenek túlságosan igénybevéve, csak akkor, ha tolatással kénytelenek fordulni a ko-

csik, mert a sok fékezés, kanyarodás erős igénybevételt jelent. A KPM rendszerint szívesen segít, ha a közelben útépítés van, és a kavicssterítést bitumen lefújással látja el. Természetesen a helykijelölést, kialakítást, belsőforgalmat a KPM Igazgatóságával és a rendőrséggel minden esetben meg kell beszélni.

Jelzőtáblák: A pihenőhely elé 500 méterre ki kell tenni a „P” táblát, 500 m megjelöléssel. Majd 200 méterre újra egyet, 150 méterre egy egyéb veszélyt jelző táblát, alatta: „Autóspihenő” felirattal.

A bejáratnál egy parkírozó „P” táblát úgy kell elhelyezni, hogy mindkét irányból lehessen látni. Ugyancsak a bejáratnál a 15 km-es sebességkorlátozó táblát, és amennyiben egyirányú forgalom van, akkor az egyirányú forgalom táblát is. A kijáratnál „Stop” táblát, és egyirányú forgalomnál a „Behajtani tilos” táblát. A táblákat a KPM rendszerint a rendelkezésünkre bocsátja.

c) Kényelmi berendezés

Autóspihenőink berendezése állandóan ki van téve az időjárás viszonyosságainak, kíméletlen használatnak, ezenkívül erdei környezetben állnak, az erdészek létesítik és tartják fenn. A fentiek azt követelik, hogy jellegükben és célszerűségükben megfeleljenek a nehéz követelményeknek és beleilleszkedjenek környezetükbe. Ezeknek a szempontoknak legjobban a látszólag durva, nehézkes tölgýfaasztalok és padok felelnek meg. Legegyszerűbben kettévágott, vastag bányafából, vékony rönkből lehet készíteni ezeket szalagfűrészsel. Minden esetben csak kérgezett anyagot használjunk, és közvetlen feldolgozás után csónaklakkal többször is kenjük be, mert csak így tudjuk elkerülni megszáradásokat. A lábak is legalább 15—17 cm vastagok legyenek, nem X alakúak, hanem csapolásnál beillesztettek.

Hangsúlyozni kell mindenütt a fa súlyosságát, erejét, az erdő stabilitásának jeleit. Nyírfa használatát, vékony fenyőanyag, kérgezett fa beépítését mindenestre kerülni kell, hamar tönkremegy, ideiglenesség jellegét kelti, nem lehet karbantartani. A nyírfa különösen csábít giccs munkákra.

Az asztalokat egymástól kissé távolabb helyezzük el, hogy a pihenő csoportok elkülönülhessenek. Az asztalok alá kavicsstakarót tegyünk, (a cigarettából adódó tűzveszély elkerülése végett), ahol ez nem lehetséges, ott le kell sarabolni a fűvet.

Személtáladák: Megfelelő mennyiségben kell elhelyezni, hogy a terület tisztántartásáról gondoskodni lehessen. A billenthető megoldás a legjobb, mert ennek kiürítése a legkönnyebb. Feltétlenül zárt legyen, tetején egy kis ajtóval, melyet a szemét bedobása után vissza lehet csukni. DDT-vel a szeméttartók hangya- és légymentesítéséről gondoskodni kell.

d) Egészségügyi berendezés

Legfontosabb, hogy az egészségügyi követelményeknek eleget tegyünk. Egyszerű, deszkából, hézagmentes fallal készült WC-t kell építeni, a pócegödör teljesen zárt legyen, a pihenőhelytől távolabb elhelyezve, bokrokkal takart helyen, ahová 0,7 m széles kavicsozott út vezessen.

e) Erdészeti propaganda tábla:

A következő szövegű táblát helyeztük el:

„A Szombathelyi Állami Erdőgazdaság Erdészetének dolgozói köszöntik Önt és kellemes pihenést kívánnak.

Örülnének, ha ez a pihenőhely kényelmét szolgálná, kellemesebbé tenné útját.

Szombathelyi Áll. Erdőgazdaság
..... Erdészetének dolgozói.”

f) A pihenőhelyek karbantartása:

Csak úgy érdemes pihenőhelyeket létesítenünk, ha rendszeres, feltétlenül gondos karbantartásukról, takarításukról gondoskodni tudunk. A pihenőhelynek mindig a gondozottság képét kell mutatnia. Ez a legjobb módszer, mert a gondozott terület kulturált viselkedésre kényszeríti a látogatókat.

A személtáladák két-három napi ürítése, a WC. lemosása elengedhetetlen.

Kavicsozott területek vegyszeres gyomirtása szintén nagyon hatásos, mert ezek gyomosodásának megakadályozása más módon szinte lehetetlen.

g) Tűzvédelem.

A pihenőhelyeket feltétlenül tűzpáasztával kell körülvenni, de még ennél is jobb egy mély árok létesítése.

A padok, asztalok alatt kavicsozni kell, a parkírozó helyeket szintén. Az egész terület tisztán kell tartani a gyúlékony lomb avartól és a száraz gallyaktól.

A WC. környékét is el kell látni tűzvédelmi pásztaival.

Minél több esztétikailag megfelelő tűzvédelmi táblát kell elhelyezni. Legjobb, ha a többi tábla stílusával megegyező táblát festetünk.

Külön figyelmet érdemel a tűzrakás kérdése. Az autós-pihenő nem camping és nem táborhely. Célja az elfáradt autósok rövid ideig való ellenőrzött és irányított pihenése, kisebb javítások elvégzésének lehetősége. Körülbelül $\frac{1}{2}$ —1 óra tartózkodást számítunk egy gépkocsira. Így a tűzrakást meg kell tiltani. Véletlen, engedély nélküli tűzrakás esetén a tűzhelyet azonnal el kell tüntetni, mert egy elhagyott tűzhely mindig újabb tűzrakásra csábít.

Ugyancsak nem szabad megengedni az éjszakai sátorverést, mert ezek károsítása, rendetlensége rendszerint zavart okoz.

h) Szolgáltatások.

A pihenőhelyeken üdítő italok, ételek árusítása nem fér össze a létesítmény jellegével, ezenkívül az egészségügyi követelmények nem megoldhatók.

A mi legnagyobb szolgáltatásunk az, hogy a rohanó forgalomban egy csendes, nyugodt, üde területet biztosítunk a fáradt utasoknak.

Az eddigi autós-pihenők létesítésének, fenntartásának kiértékelése

A Szombathelyi Állami Erdőgazdaság területén a 8-as számú Budapest—Grác főútvonal a legfontosabb közlekedési út, jelentős átmenő idegenforgalommal. Erdeinket egy 75 kilométeres szakaszon, 3 helyen érinti, és ezen a három helyen létesítettünk autós-pihenőket. Ez a három hely a következő: Rábafüzes, Csákánydoroszló, Szemenye-Hosszúpereszteg közt. A pihenők létesítését 1965. tavaszán kezdtük el. A létesítés után a környék lakossága eleinte kirándulóhelynek használta a pihenőket, de később a látogatottság normális méretre csökkent. Forgalom szempontjából a leglátogatottabb a Szemenye-Hosszúperesztegi, mely nagyobb kiterjedésű erdőtümbben, egy kiritkult, ligetes erdőfoltban helyezkedik el.

3. Целе: СОЗДАНИЕ СТОЯНОК ДЛЯ ПРОЕЗЖИХ С МАШИНАМИ В ЛЕСАХ ВДОЛЬ ШОССЕЙНЫХ ДОРОГ.

Вблизи важнейших с точки зрения защиты и движения шоссеиных дорог следует создать стоянки для проезжих с машинами. В этих стоянках надо сосредоточить разбросанные места для остановок. Оборудование их должно иметь лесной характер и должно осуществляться тяжелым бревнами. Нужно заботиться об уходе их и об использовании их для лесной пропаганды.

Селе Z.: RASTPLÄTZE FÜR AUTOFÄHRER IN DEN WÄLDERN ENTLANG DER STRASSEN.

Neben den Strassen, die einen grossen Verkehr aufweisen und demzufolge die angrenzenden Wälder gefährden, sollen Rastplätze für Autofahrer angelegt werden. Diese Plätze sollen einladend wirken und eine Überwachung der sonst zerstreut anhaltenden Fahrer ermöglichen. Bei der Einrichtung dieser Rastplätze soll auf den forstlichen Charakter geachtet werden, dessen Betonung durch die Anwendung schwerer Holzartikel ermöglicht wird. Man soll auch für ihre Erhaltung sorgen und sie auch für die Zwecke der forstlichen Propaganda ausnützen.

Erdészet és természetvédelem

V A R G A I M R E

A természetben állandóan és következetesen érvényesül az ökológiai kölcsönhatás törvénye. Az élőlények élettevékenységük során szüntelen hatást fejtenek ki környezetükre és ezáltal fokozatosan, állandóan változtatják azt. Emellett állandóan változnak az élettelen természeti tényezők (hőmérsékletváltozások, levegő- és vízmozgás stb) is. Mindez visszahat az élőlényekre.

E benyolult folyamatok utóbbi szakaszaiban egyre fokozódó szerephez jut az ember. Létfenntartásához szükséges javait, kultúrájának anyagát állandóan a természetből meríti. Ehhez tudatosan formálja környezetét. A technika fejlődésével fokozódik az embernek a természetre gyakorolt hatása és növekszik az emberi jólét. Ugyanakkor mind ritkábbá válnak a természet viszonylag érintetlen foltjai. Egyre több növény és állatfaj pusztul ki, értékes geológiai képződmény és tájbeli szépség semmisül meg. Csak az utóbbi időkben elért kulturális és gazdasági színvonal tette szükségessé — egyben lehetségessé — a természet kevésbé